

‘Stingerbol moet behouden blijven’

Eigenaar gezocht voor de ‘schietbioscoop’ op kazerneterrein

Mathilde van Ravensberg

EDE De Stingerbol op het terrein van de voormalige Prins Mauritskazerne in Ede zoekt een nieuwe eigenaar. Als er geen nieuwe bestemming komt, wordt deze unieke ‘schietbioscoop’ mogelijk afgebroken. Het markante gebouw was voorheen het enige oefencentrum van Nederland voor de luchtdoelartillerie.

De Stinger dome zoals het gebouw officieel heet, is gebouwd in 1993. Het deed dienst tot 2008 en is daarna ontmanteld door defensie. Volgens bronnen binnen de gemeente moet er een nieuwe eigenaar komen, anders wordt het gebouw gesloopt.

Kiki Jamar van projectbureau Veluwse Poort, bevestigt dat er nog geen bestemming is voor de Stingerbol, maar zegt daarbij dat het nog helemaal niet zeker of deze wordt afgebroken. „De Stingerbol staat op Maurits Zuid. Dat kazerneterrein is gereserveerd voor het World Food Center. Het hele terrein wordt te zijner tijd overgedragen aan ontwikkelaar WFCD (Van Wijnen/Green). De plannen hiervoor zijn nog in de maak. Het is dus nog niet bekend wat er gaat gebeuren met de Stingerbol, misschien wordt deze wel opgenomen in de plannen.”

Ed van Seters van het Platform Militaire Historie Ede zou het enorm betreuren als de Stingerbol verdwijnt. Hij laat een luchtfoto zien uit de glorieertijden van de dome. Te zien is dat

■ Luchtfoto van de voormalige Prins Mauritskazerne, rond 1993. Links in de hoek de Stinger dome met lesgebouwen.

rondom de koepel diverse lesgebouwen stonden. Deze vormden met elkaar het Stinger trainingscentrum. De details die Van Seters naar boven haalt over de bol, schetsen een completer beeld van het karakteristieke gebouw.

SIMULATIERUIMTE Hij vertelt: „De dome was een simulatieruimte waarin soldaten konden oefenen met richten van de Stinger, een raketwerper van de schouder. Op het gewelfde plafond werden zon/wolken, dag/nacht situaties en bewegende vliegtuigen geprojecteerd, een ‘schietbioscoop’ dus. Bij dit precisiewapen was het van groot belang dat de soldaat leerde onderscheid te maken tussen vijandige en eigen vliegtuigen. Ook het bedienen van

dit grote wapen en het richten op bewegende voorwerpen in de lucht vereiste de nodige training.”

AMERIKA Van Seters, voormalig beroepsmilitair en lange tijd gestationeerd bij de verbindingdienst in Ede, was er in 1983 bij toen de Stingers in Amerika werden aangeschaft. „Het waren peperdure wapens en daar moest zeer zuinig mee omgegaan worden. Lange tijd beschikte de luchtdoelartillerieschool in Ede over een zogeheten dome-trainer; een halve luchtballon die door druk overreind werd gehouden. In 1993 kwam de Stinger dome naar Ede, toen het enige trainingscentrum voor dit raketwapen in Nederland.” Het wapenarsenaal dat Nederland

toentertijd opbouwde had alles te maken met de dreiging van de Koude Oorlog.

Van Seters tovert nog een oude foto tevoorschijn. Het is een plaatje van het bezoek van, toen nog, generaal Dwight D. Eisenhower aan Ede, in 1951. Als opperbevelhebber van de NAVO kijkt Eisenhower naar een demonstratie van een luchtdoelkanon. Van Seters glundert bij het zien van dergelijke hoogtepunten uit de Edese militaire historie. „De kazernes zijn zo belangrijk geweest voor Ede. Dan kun je er alleen maar op hopen dat bijzondere gebouwen als de Stinger dome bewaard blijven. Ter herinnering ook aan de duizenden jongens die hier zijn opgeleid.”

Rondleiding over kazerneterreinen

Platform Militaire Historie Ede bestaat vijf jaar

Mathilde van Ravensberg

EDE Fiets mee over de voormalige kazerneterreinen van Ede en leer alles over de historie van deze unieke complexen. Het Platform Militaire Historie Ede houdt op zaterdag 4 maart diverse fietstours met gids. Dit ter gelegenheid van het vijfjarig bestaan van het platform.

De Edese kazernes zijn in achtereenvolgende tijdperiodes gebouwd. Ede heeft hierdoor een voor Nederland uniek beeld van de ontwikkelingen in de kazernebouw. „Nu kunnen bezoekers nog zien hoe de oude situatie van de kazernes is. Straks als het terrein is volgebouwd, zijn de oude lijnen mogelijk moeilijker te onderscheiden”, benadrukt Ed van Seters van het Platform Militaire Historie Ede. Bij het Informatiepunt dat wordt gerund door het platform, is in de loop van vijf jaar een behoorlijke dosis kennis verzameld over de kazerneterreinen. Van Seters, zelf oud-militair, en de andere vrijwilligers duiken voor het vergaren van de informatie regelmatig in diverse archieven. Daarnaast krijgt het platform informatie

■ Ed van Seters geeft uitleg bij de voormalige Van Essenkazerne.

en militaire voorwerpen aangereikt van oud-militairen die in Ede gestationeerd waren. „We staan altijd open voor verhalen. Als mensen dingen met ons willen delen, maakt ons dat enorm blij.”

Nu huist het informatiepunt nog onder de Heidebrouwerij op het terrein van de voormalige Mauritskazerne. Van Seters kijkt reikhalzend uit naar een nieuwe locatie. De huidige ruimte is onverwarmd en donker en niet zo goed vindbaar. Het

platform heeft interesse in de oude smederij, bij de paardenstallen van de oude cavaleriekazerne, wat nu de voormalige Arthur Koolkazerne is.

ARCHITECTUUR Tijdens de fietstour zullen de vrijwillige gidsen van het Platform gekleed gaan in uniformen van militairen die in Ede gelegerd waren. Van Seters heeft de rondleiding al ingetekend en heeft bij iedere kazerne historische wetenswaardigheden verzameld. Ede telde zeven kazernes en was in de

vorige eeuw een belangrijke garnizoensstad. De oudste kazernes dateren uit 1906. Dit zijn de Maurits- en de Johan Willem Frisokazerne, vlak achter station Ede-Wageningen. De nieuwste kazernes, gebouwd rond de Tweede Wereldoorlog, liggen helemaal bovenop de berg: dit zijn de Elias Beeckmankazerne en de Simon Stevinkazerne. Zonder alle informatie uit de fietstour te verklappen, laat Van Seters wel weten dat architectuur van de gebouwen, als ook oude soldatenverhalen, deel zullen uitmaken van de excursie. Daarnaast wil hij actuele informatie geven over de nieuwe ontwikkelingen op de kazerneterreinen.

De tours, met eigen fiets, starten om 11.00, 13.00 en 15.00 uur. Naast de fietstour is er ook een rondwandeling over het terrein van de Elias Beeckmankazerne. Bezoekers lopen op eigen gelegenheid rond met behulp van een tablet. Op de tablets zijn korte filmpjes te zien over de militaire functie van de gebouwen. Het startpunt van beide activiteiten is het Militair Historisch Informatiepunt, onder de Heidebrouwerij, Nieuwe Kazernelaan 2. Bij de brouwerij kan een kopje koffie of lokaal biertje worden genuttigd. Voor meer informatie zie

platformmhe.nl

Commentaar

Lokale journalistiek onder druk

EDE Uitgeverij De Persgroep heeft afgelopen week bekendgemaakt een forse reorganisatie bij de huis-aan-huisbladen door te voeren. Voor de ruim negentig arbeidplaatsen die vervallen, keren dertig redactiefuncties terug. Voor de journalisten, die vaak tientallen jaren het lokale nieuws hebben verslagen, is dit zeer triest nieuws.

Ook voor de diversiteit in de lokale nieuwsvoorziening is dit te betreuren. BDUmedia-uitgever van deze krant en nieuwssite doet er alles aan om de lokale journalistiek op peil te houden.

De journalistiek staat al jaren onder druk als gevolg van zowel de economische recessie als een journalistieke crisis. Nu de economie weer uit het dal is, wordt het probleem in de journalistiek duidelijker zichtbaar. Waar vroeger de krant het alleenrecht had op het verspreiden van het nieuws, is tegenwoordig elke inwoner in staat om zelfstandig nieuws te verspreiden en te ontvangen.

Het probleem van de lokale journalistiek wordt landelijk niet onderkend. De politici in Den Haag, de journalistenvakbond en de landelijke media maken snel de vergissing dat alleen de regionale dagbladen lokale journalistiek bedrijven. En dat terwijl juist het merendeel van deze dagbladen in de afgelopen jaren steeds verder af kwamen te staan van het lokale nieuws en de lokale gemeenschap. Het is onbegrijpelijk dat in de discussie over (financiële) ondersteuning van de lokale waakhondfunctie uitsluitend wordt gekeken naar regionale dagbladen. Regionale journalistiek is per definitie niet hetzelfde als lokale journalistiek.

Er zijn wel degelijk lokale nieuwsbladen die de politieke besluitvorming in de gemeenteraad structureel volgen en daar kritisch over berichten.

BDUmedia is één van de uitgevers met een lange traditie in de lokale journalistiek. Naast het enige lokale dagblad van Nederland -de Barneveldse Krant- is de uitgever verantwoordelijk voor 26 lokale nieuwsbladen. De redacties daarvan werken allen met een redactiestatuut dat waarborgt dat de berichtgeving onafhankelijk kan plaatsvinden.

Wanneer de samenleving belang hecht aan een goede waakhond van de lokale democratie, dan is ondersteuning van lokale nieuwsmedia de meest voor de hand liggende conclusie. Mocht dat ook een financiële ondersteuning zijn, dan zou een redactiestatuut als voorwaarde moeten gelden, om de onafhankelijkheid van de berichtgeving te waarborgen.

Een goede lokale nieuwsvoorziening is gebaat bij meerdere lokale nieuwsleveranciers. De aangekondigde reorganisatie bij De Persgroep draagt daar niet aan bij. Voor de betrokken redacteurs is het een persoonlijk drama. Ik wens ze veel sterkte in deze onzekere tijden.

Norbert Witjes, Hoofd Content BDUmedia